

Seminarium „Planowanie przestrzenne a ochrona ciągłości ekologicznej w północno-wschodniej Polsce”
Białowieża, 7-8 kwietnia 2011 roku

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne

Robert Mysłajek
Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”

Seminarium realizowane w ramach projektu „Potencjał Badawczy w Ochronie i Zrównoważonym Zarządzaniu Bioróżnorodnością – BIOCONSUS”, finansowanego przez 7. Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej (FP7 2010-2013), umowa o dotację nr 245737.

Duże ssaki drapieżne Polski

- **Ściśle chronione**
- **Wyznacza się dla nich obszary Natura 2000**
- **Uwzględnione w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt”**

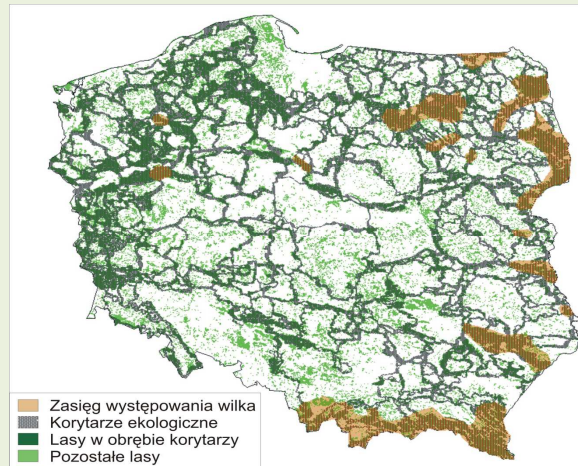
Fot. R. W. Mysłajek

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Rozmieszczenie wilka w Polsce

Jędrzejewski i in. 2004

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

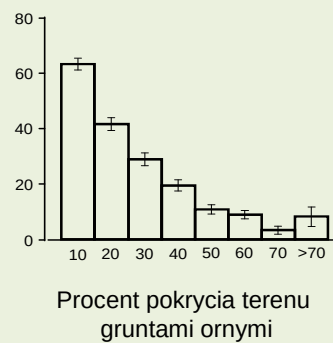
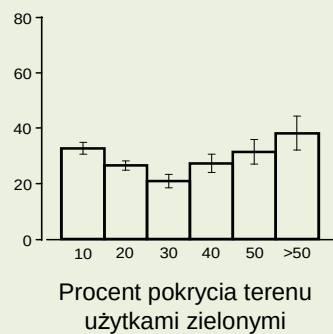
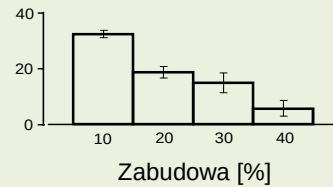
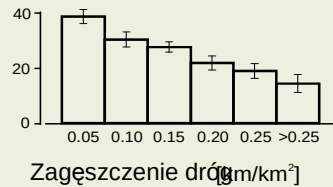
Rozmieszczenie rysia w Polsce

Jędrzejewski i in. 2004

Czynniki ograniczające występowanie wilka

Jędrzejewski et al. 2008

Fragmentacja siedlisk dużych drapieżników przez inwestycje transportowe

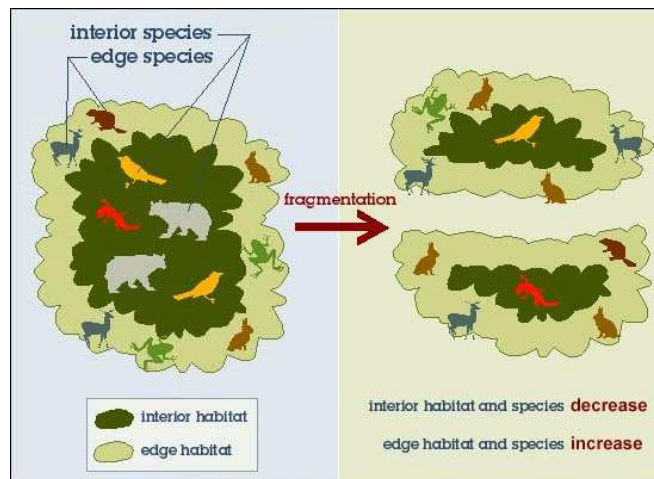

Źródło: Jędrzejewski i in. 2008

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Fragmentacja siedlisk dużych drapieżników przez inwestycje liniowe i zabudowę

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Śmiertelność dużych drapieżników na drogach

Fot. L. Jankowiak, W. Jędrzejewski

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Kolizje ze zwierzętami w Polsce

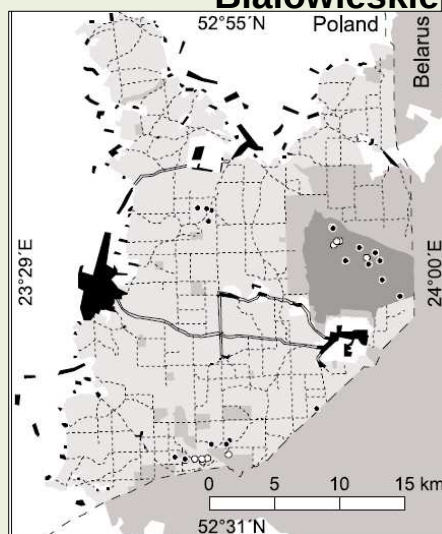
Rok	Liczba zdarzeń	Liczba rannych	Liczba
2000	7 930	127	1
2001	8 423	156	2
2002	9 566	128	4
2003	10 819	139	3
2004	13 703	152	10
2005	12 486	133	8
2006	13 350	123	2
2007	14 531	166	5
2008	16 915	207	6
2009	17 544	218	7
Średnia	12 537	155	5

Źródło: Statystyki Policji

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Wpływ antropopresji na wykorzystanie przestrzeni przez wilki w Puszczy Białowieskiej

Theuerkauf et al. 2003

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Wpływ antropopresji na wykorzystanie przestrzeni przez wilki w Puszczy Białowieskiej

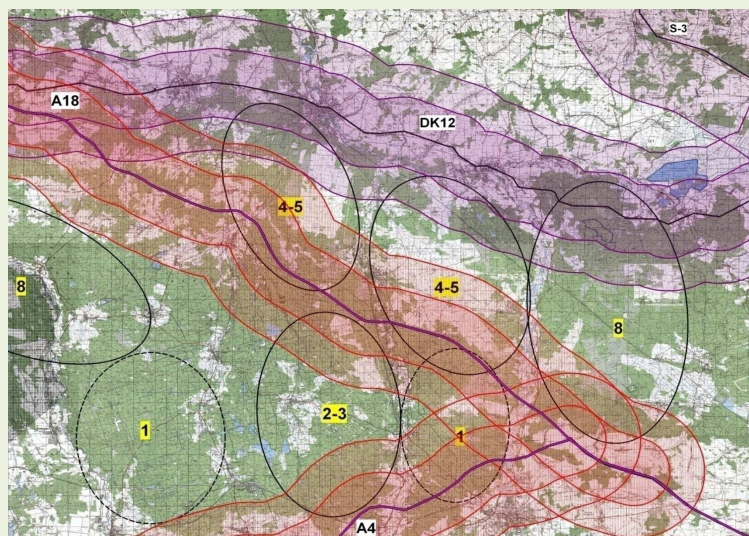
Średni dystans	Nory	Miejsca odpoczynku
- do wsi	4,3 km	2,8 km
- do dróg głównych	5,8 km	3,3 km
- do dróg drugorzędnych	2,2 km	1,6 km

Theuerkauf et al. 2003

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Przykład oceny potencjalnego wpływu dróg na siedliska wilków w Borach Dolnośląskich

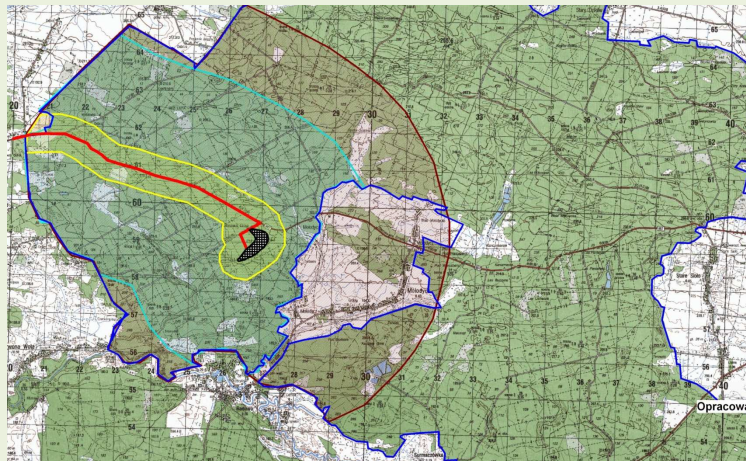

Nowak S., unpubl.

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Przykład oceny potencjalnego wpływu inwestycji na siedliska wilków w Lasach Sieniawskich

Nowak S., unpubl.

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Jak ograniczać negatywny wpływ infrastruktury transportowej?

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Modyfikacja zachowań kierowców

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Kampanie informacyjne dla kierowców

Źródło: www.wrotapodlasia.pl

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Standardowe znaki drogowe i tablice informacyjne

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Niestandardowe tablice informacyjne

Fot. R. Mysłajek

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysiajek

Przydrożne systemy detekcji zwierząt

Animal Detection System, źródło: Huijser i in. 2008

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysiajek

Systemy detekcji przeszkód wewnątrz pojazdów

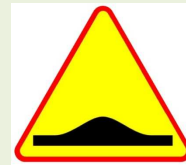

On board detection system, źródło: Huijser i in. 2008

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Progi zwalniające itp.

Progi zwalniające można stosować w obszarze zabudowanym na drogach
następujących klas technicznych: lokalna (L), dojazdowa (D), wyjątkowo zbiorcza
(Z).

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Modyfikacja zachowań zwierząt

Źródło: www.telegraph.co.uk

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Odstraszanie zwierząt

Systemy wykorzystujące światło

Fot. R. W. Mysłajek

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Odstraszanie zwierząt

Systemy wykorzystujące zapach (repelenty)

NOT TONIGHT DEER!™
DEER REPELLENT

"It is one of the most effective and best-selling deer repellents in our store. It gets our highest recommendation."

Jim Chiapelone
Burlingame Garden Center
Burlingame, CA

Two convenient sizes!

6 oz Bag 5 lb Bag

Źródło: www.whitetailsolutionsllc.com

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Odstraszanie zwierząt

Systemy wykorzystujące dźwięk

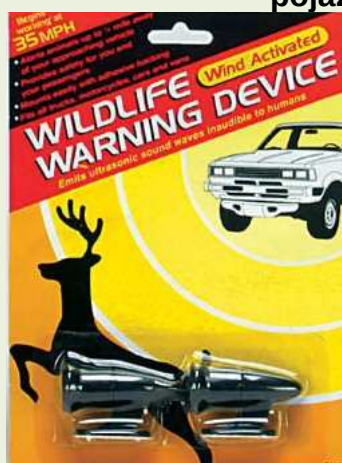
Fot. S. Nowak

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Odstraszanie zwierząt

Systemy wykorzystujące dźwięk montowane na pojazdach

Źródło: www.yourdropshipper.com

Źródło: www.cadecountry.com

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Regulacja liczebności populacji zwierząt

Fot. R. W. Mysłajek

- Odstrzały
- Relokacja
- Zmniejszenie płodności zwierząt

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Modyfikacja środowiska w sąsiedztwie infrastruktury transportowej

Fot. R. W. Mysłajek

**Poprawa widoczności dla
kierujących**

**Zmniejszenie atrakcyjności
żerowiskowej sąsiedztwa
dróg i linii kolejowych dla
zwierząt**

- usuwanie roślinności
- oświetlenie
- redukcja wysokości zasp
powstałych podczas
odśnieżania

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Ogrodzenia

Fot. R. W. Mysłajek

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Ogrodzenia – częste problemy

Fot. R. W. Mysłajek & S. Nowak

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Przejścia dla dużych zwierząt

Fot. R. W. Mysłajek & S. Nowak

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Przejścia dla małych zwierząt

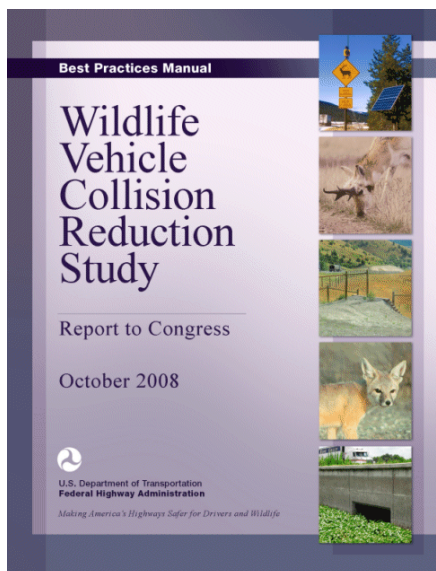

Fot. R. W. Mysłajek & S. Nowak

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Ocena skuteczności przedstawionych metod

Źródło: Hujiser i in. 2008

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Skuteczności metod ograniczania śmiertelności zwierząt na drogach

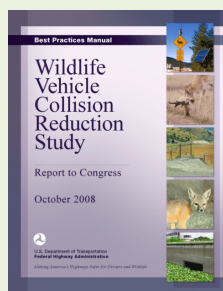
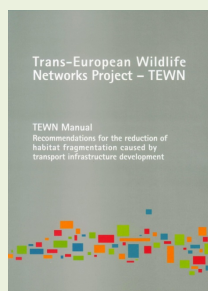
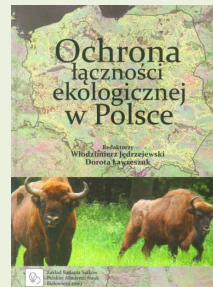
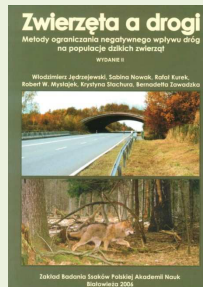
Metoda	Skuteczność
%	
Tunele, wiadukty	100
Ogrodzenia z przejściami dla zwierząt	87
Systemy detekcji zwierząt	87
Regulacja liczebności populacji zwierząt	50
Polepszanie widoczności poprzez usuwanie roślinności	38
Standardowe znaki drogowe	
0	
Odstraszanie światłem	0
Odstraszanie dźwiękiem	0
Odstraszanie zapachem	0

Źródło: Hujiser i in. 2008

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Więcej informacji w:

Ocena oddziaływania oraz środki łagodzące negatywny
wpływ inwestycji na duże ssaki drapieżne
Robert W. Mysłajek

Dziękuję za uwagę

